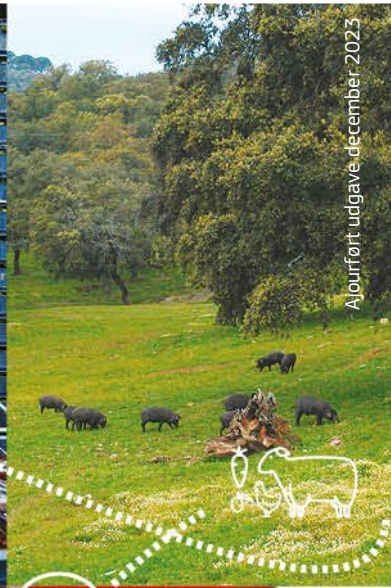

Europa-
Kommissionen

Ajourført udgave december 2023

Overblik:

DANMARKS STRATEGISKE PLAN UNDER DEN FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK

Strategiske planer under den fælles landbrugspolitik støtter overgangen til en intelligent, bæredygtig, konkurrencedygtig, modstandsdygtig og diversificeret landbrugssektor, samtidig med at de sikrer fødevarer sikkerheden på lang sigt. De bidrager også til klimaindsatsen, beskyttelse af naturressourcerne og bevarelse/forøgelse af biodiversiteten, ligesom de styrker den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne.

De strategiske planer støtter en bred vifte af interventioner, hvormed der tages hånd om medlemsstaternes og deres områders specifikke behov. Planerne, der er udarbejdet i overensstemmelse med en ny resultat- og præstationsorienteret tilgang, har til formål at skabe håndgribelige resultater i forbindelse med de specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik på EU-plan, samtidig med at de skal bidrage til at nå målene i den europæiske grønne pagt.

For første gang omfatter hver strategisk plan under den fælles landbrugspolitik en definition af alle de væsentligste instrumenter, der finansieres inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik: direkte betalinger, støtte til udvikling af landdistrikterne og interventioner specifikt rettet mod visse markedssektorer.

Der vil også blive taget hånd om landdistrikternes behov ved hjælp af andre EU-instrumenter som f.eks. genopretnings- og resiliensfaciliteten eller de europæiske struktur- og investeringsfonde.

Virkningerne af både den russiske aggression mod Ukraine og de ekstreme vejrforhold forårsaget af klimaændringer har sat fokus på den tætte indbyrdes forbindelse mellem fødevarer sikkerhed og behovet for omstilling til bæredygtige og modstandsdygtige fødevarer systemer. I denne forbindelse giver de strategiske planer mulighed for at mindske afhængigheden af kunstgødning og øge produktionen af vedvarende energi uden at underminere fødevarer produktionen og for at ændre sektorens produktionskapacitet i overensstemmelse med mere bæredygtige produktionsmetoder

Efter høring af interessenterne fremsendte Danmark den 22. december 2021 sit første forslag til en strategisk plan under den fælles landbrugspolitik. Den 4. august 2022 fremsendte Danmark et revideret forslag, hvormed der tages hensyn til Kommissionens bemærkninger til det første udkast. Kommissionen godkendte dette forslag den 31. august 2022. Danmark anmodede om den første ændring af planen, som blev godkendt af Kommissionen den 28. november 2023. I dokumentet fremlægges nogle af de vigtigste elementer i Danmarks strategiske plan under den fælles landbrugspolitik.

1. VIDSTE DU DET?

Dansk landbrug er en stor nettoeksportør af landbrugsprodukter, og landbrugets bidrag spiller en vigtig rolle i landets økonomi. Den primære sektor bidrager med 1,5 % af Danmark samlede bruttoværditilvækst. Svinekød og mejeriprodukter er de vigtigste sektorer målt i produktionsværdi. Danmark står for **7 % af EU's produktion af svinekød og 4 % af produktionen af rå mælk.**

- 98 % af Danmark er overvejende landdistriktsområder eller mellem tæt befolkede områder.
- **28 % af den danske befolkning bor i landdistriktsområder** og 48 % bor i mellem tæt befolkede områder.
- Der er ca. **35 000 bedrifter i Danmark** med en **gennemsnitlig fysisk størrelse på 75 ha.**

2. MÅL OG STRATEGI FOR DANMARKS STRATEGISKE PLAN UNDER DEN FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK

Danmarks plan tager sigte på bæredygtig udvikling af landbruget, fødevarer og landdistrikterne, samtidig med at fødevarer sikkerheden sikres ved hjælp af en konkurrencedygtig landbrugs- og fødevarer sektor. For at nå dette mål vil fortsat modernisering og digitalisering sammen med høje miljø- og klimastandarder være centrale fokusområder. Dette er baseret på en bred vifte af interventioner, som har til formål at bidrage til miljømæssig, økonomisk og social bæredygtighed.

2.1 EN ØKONOMISK BÆREDYGTIG OG MERE FAIR FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK

Danmark er ved at opbygge **et mere fair og enkelt system for finansiel støtte til landbrugere**. Der vil blive indført en ny mekanisme til finansiel støtte til landbrugere, som skal føre til en harmonisering af indkomststøtten på grundlag af betalinger pr. hektar i hele landet. Ved hjælp af samme mekanisme vil midler også blive omfordelt fra større bedrifter, som ofte er baseret på intens produktion, til mindre bedrifter med mindre intens produktion.

Desuden vil Danmark benytte koblet indkomststøtte knyttet til specifik produktion betalt pr. hektar eller pr. dyr for sektorer, der står over for særlige udfordringer, og denne støtte vil blive udvidet til at omfatte flere landbrugere. Med den yderligere støtte forebygges risikoen for en nedgang i produktionen, særlig i sektorerne for husdyravl, mejeriprodukter og stivelseskartofler.

Danmark har en veludviklet finansiel sektor, som yder ekstern finansiering til landbrugerne. **De store andelsselskaber**, som kontrolleres af landbrugerne, og som omfatter afgrøde-, foder-, mejeri- og kødsektoren, står stærkt på de globale markeder og hjælper landbrugerne med at fastholde en stærk position i den globale fødevareforsyningskæde. Andelsselskaberne vil fortsat støtte markedsføringen af råvarer, fødevarerprodukter og forsyningen af vigtige rå- og hjælpestoffer, der er vigtige for bedrifterne, hvorved udsvingene i landbrugernes indkomster mindskes.

- På grund af den måde, den områdebaserede finansielle støtte er udformet på, modtager landbrugere med bedrifter under den gennemsnitlige størrelse 106 % af det beløb pr. hektar, som landbrugere med bedrifter over den gennemsnitlige størrelse modtager.
- I alt vil der blive udbetalt 203 mio. EUR i støtte til bedrifter, der står over for særlige risici, for at forebygge risikoen for et fald i produktionen.

2.2 EN GRØNNERE FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK

Den danske plan er udarbejdet med henblik på at **bidrage til at nå de miljø- og klimamål**, som er fastsat i den nationale lovgivning, herunder målet om at reducere drivhusgasemissioner fra landbrugssektoren med 55-65 % senest i 2030. Desuden vil landbrugerne, for at forbedre dansk landbrugs resultater på klimaområdet og imødekomme forbrugernes store efterspørgsel efter plantebaseret kost, blive tilskyndet til at diversificere planteproduktionen og erstatte foderafgrøder for at øge produktionen af spiselige afgrøder.

I de højere standarder for god landbrugs- og miljømæssig stand er der fastsat minimumskrav for 97 % af det udnyttede landbrugsareal (ULA). Danmark tilskynder også til den grønne omstilling af landbrugssektoren ved at støtte etableringen af bioraffinaderier til udvinding af planteproteiner fra regionalt dyrket græs. Raffinaderierne vil have potentiale til at mindske afhængigheden af importeret soja og bidrage til opfyldelsen af de indgåede klimaforpligtelser. I henhold til bioordningerne er næsten 20 % af de direkte betalinger afsat til landbrugsmetoder, som går længere end minimumskravene på landbrugsområdet, og som er til gavn for klimaet, miljøet og dyrevelfærden. Når det drejer sig om udvikling af landdistrikterne, **er 19 % af midlerne afsat til landbrugere, som indgår flerårige forvaltningsforpligtelser til gavn for eksempelvis natur og biodiversitet.**

For at vende tabet af biodiversitet og i overensstemmelse med ambitionerne i den grønne pagt tilstræber Danmark at **fordoble det areal, der anvendes til økologiske landbrug, senest i 2030** ved at yde støtte til ca. 403 000 ha. Planen støtter også skovrejsning med 28 mio. EUR.

- For 76 % af de beskyttede arealer, der er omfattet af Natura 2000-nettet, vil der blive indgået forpligtelser til at forbedre og fastholde bevaringsstatussen for deres habitater og arter.
- For 960 000 ha. eller 36 % af det udnyttede landbrugsareal vil der blive indgået forpligtelser til at forbedre og opretholde den potentielle jordbundsproduktivitet, eksempelvis inden for rammerne af økologisk landbrug og ekstensivt landbrug eller ved at benytte præcisionsdyrkning og plante efterafgrøder.

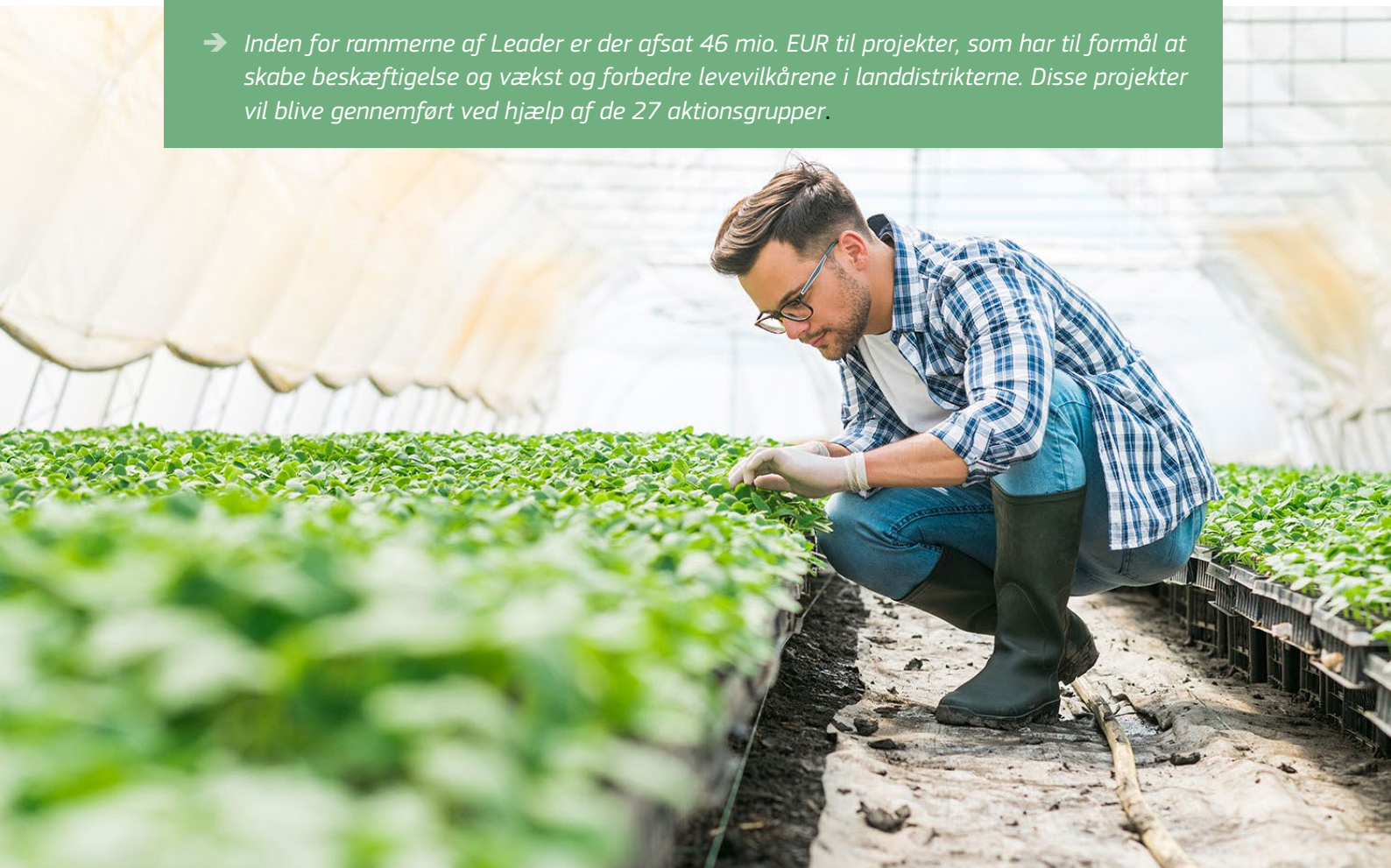
2.3 EN SOCIALT BÆREDYGTIG FÆLLES LANDBRUGSPOLITIK

Et generationsskifte er afgørende for, at landbrugssektoren kan forblive konkurrencedygtig og øge landdistrikternes tiltrækningskraft. De danske bedrifter har en relativt stor gennemsnitlige bedriftsstørrelse, hvilket gør det vanskeligt for unge landbrugere at komme ind i sektoren. Derfor støtter planen generationsskifte. I betragtning af, hvor væsentlig den animalske produktion er i Danmark, vil der fortsat blive gjort en indsats for at **mindske brugen af antimikrobielle stoffer**. Brugen af antimikrobielle stoffer er faldet i løbet af en årrække, og på EU-plan har Danmark nu det sjette laveste forbrug. Lokaludvikling styret af lokalsamfundet, der gennemføres ved hjælp af Leader-tilgangen, og som bygger på lokale udviklingsstrategier og partnerskaber, der omfatter offentlige og private aktører, har fortsat en fremtrædende plads i den danske plan, da lokale aktionsgrupper spiller en vigtig rolle i udviklingen af økonomien i landdistrikterne.

På nationalt plan har Danmark ingen specifik strategi for landdistrikter, men forskellige nationale og EU-finansierede projekter og programmer bidrager til at nå det overordnede mål. I Danmark vil 73 % af befolkningen i landdistrikterne få gavn af forbedret adgang til tjenester og infrastruktur ved hjælp af planen. Desuden vil over 2 500 job i landdistrikterne blive støttet gennem projekter, der finansieres via den strategiske plan under den fælles landbrugspolitik.

Der er udarbejdet interventioner, som har til formål at **diversificere landbrugsproduktionen**. Der vil blive tilskyndet til dyrkning af plantebaserede produkter, herunder plantebaserede proteiner, for at imødekomme forbrugernes stigende efterspørgsel efter sund og bæredygtig kost. Desuden støtter genopretnings- og resiliensfaciliteten for Danmark innovation inden for og omstillingen af offentlige køkkener, så de kan producere økologiske måltider for at fremme sund og bæredygtig kost.

- *Ca. 1 880 nye unge landbrugere vil modtage støtte til at påbegynde deres aktiviteter. De vil modtage tilskud (fra 50 000 EUR til 100 000 EUR) til at dække en del af deres opstartsinvestering.*
- *Inden for rammerne af Leader er der afsat 46 mio. EUR til projekter, som har til formål at skabe beskæftigelse og vækst og forbedre levevilkårene i landdistrikterne. Disse projekter vil blive gennemført ved hjælp af de 27 aktionsgrupper.*

3. VIDENDELING, INNOVATION OG DIGITALISERING

Danmark står meget stærkt, når det drejer sig om innovation, videndeling og brug af nye teknologier. Det er en situation, som gradvist vil blive endnu bedre, takket være god adgang til bredbånd. Niveaue af digitalisering og automatiserede løsninger i dansk landbrug er allerede højt, med udbredt adgang til højhastighedsbredbånd og mobile højhastighedsnet. Adgangen til bredbånd i tyndere befolkede områder fremmes inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten for Danmark.

Derfor omfatter planen **støtte til innovative investeringer rettet mod den grønne omstilling af landbruget** med særlig fokus på digitale teknologier, som kan muliggøre omstillingen. 12 mio. EUR er afsat til at støtte forskellige typer investeringer. Eksempel vil nye digitale landbrugsteknologier bidrage til at forbedre dansk landbrugs konkurrenceevne og skabe bedre miljø- og klimaresultater.

→ Rådgivningstjenester og uddannelse, som navnlig støttes inden for rammerne af de sektorspecifikke interventioner for frugt, grøntsager og biavl, bidrager også til innovation gennem tættere samarbejde mellem landbrugere, forskning og teknologi.

4. FINANSIELT BILAG

	EU finansiering (€)	National finansiering (€)	I alt (€)
Direkte betalinger	4 118 666 116	n/a	4 118 666 116
Sektorstøtte	37 790 284	1 390 294	39 180 578
Udvikling af landdistrikter	652 888 496	80 790 133	733 678 629
I alt	4 809 344 896	82 180 427	4 891 525 323

National finansiering omfatter ikke yderligere national finansiering omhandlet i artikel 146 i forordning (EU) 2021/2115. Direkte betalinger omfatter tildelinger til bomuld, der er fastsat i bilag VIII til forordning (EU) 2021/2115, og afspejler mulige overførsler mellem søjlerne. Betalinger til støtte i henhold til forordning (EU) nr. 1308/2013 er ikke omfattet af den strategiske plan for den fælles landbrugspolitik. National finansiering til sektorstøtte vedrører kun biavl. Udvikling af landdistrikterne afspejler mulige overførsler mellem søjlerne og omfatter teknisk bistand.

EU-FINANSIERING AFSAT TIL	I EUR	%
Miljø- og klimamål i forbindelse med udvikling af landdistrikterne	431 550 282	66% ¹
Bioordninger under direkte betalinger	819 452 897	20% ²
Leader	46 262 400	7% ¹
Supplerende omfordelingsindkomststøtte	0	n/a ²
Unge landbrugere (generationsskifte)	129 360 000	n/a ³

Minimumsbeløbet for finansielle tildelinger til støtte til unge landbrugere kan afsættes under direkte betalinger og/eller udvikling af landdistrikterne. Bioordninger under direkte betalinger kan være lavere end 25 %, hvis muligheden for at anvende rabatmekanisme fra udvikling af landdistrikterne benyttes, i overensstemmelse med artikel 97 i forordning (EU) 2021/2115.

¹ sammenlignet med tildelingerne til udvikling af landdistrikter fastsat i bilag XI til forordning (EU) 2021/2115

² sammenlignet med de tildelinger til direkte betalinger, der er fastsat i bilag IX til forordning (EU) 2021/2115

³ finder ikke anvendelse, da minimumsbeløbet for tildeling til unge landbrugere er fastsat som absolutte beløb i bilag XII til forordning (EU) 2021/2115

Yderligere finansielle oplysninger findes i afsnit 6 og i bilag V til Danmarks strategiske plan under den fælles landbrugspolitik.

